

Forslag A 1949/UKK
Behandles i Utvalget for kunnskap og kultur i Norden

Betenkning over medlemsforslag om en utlånsordning for kulturskatter mellom nordiske institusjoner

Utvalget for kunnskap og kultur i Norden foreslår at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- Å jobbe sammen for å få på plass en enklere praksis for langtidslån og utveksling av kulturarvdokumenter og gjenstander i Norden

Bakgrunn

Det befinner seg flere kulturskatter i de nordiske landenes kulturinstitusjoner som har tilknytning til og stor betydning for flere enn ett nordisk land eller region.

To mye omtalte eksempler, som også har blitt omtalt i Nordisk Råd, er et dokument med det første kjente avtrykket av Bergens bysegl og en sametromme. Eierskapet til den sjeldne sametrommen fra 1691 ble nylig overført fra Danmarks nasjonalmuseum til det samiske museet i Karasjok i Norge. Dokumentet med Bergens bysegl tilhører Den Arnamagnæanske Samling i København, og skal lånes ut til Nasjonalbiblioteket i Norge. Imidlertid skal det kun være mulig å låne ut håndskrifter i 3-5 måneder, ifølge et brev som Københavns universitet har sendt til det norske Kulturdepartementet.

Utvalget viser til at Norden har en svært sammenvevd historie, slik at det er naturlig at det er mange kulturskatter som både har en felles verdi og som har en særlig verdi for ett land eller region selv om det eies av et annet land. Denne problemstillingen er velkjent også i mange andre deler av verden, der kulturskatter av ulike årsaker befinner seg i helt andre land enn der de opprinnelig hører til.

Utvalget peker på at Norden i dag er verdens mest integrerte region, og at det er en ambisjon at båndene mellom våre nordiske land skal styrkes ytterligere og at grensehindre skal bygges ned. Å gjøre det enklere og mer ubyråkratisk å låne ut kulturskatter mellom nordiske kulturinstitusjoner kan være et bidrag til at vi lærer mer om vår felles historie, og at vi sådan styrker det nordiske fellesskapet.

Utvalgets synspunkter

Utskottet for kunnskap og kultur ställer sig bakom Fremskrittspartiets forslag om att de nordiska kulturministrarna ska *jobbe sammen for å få på plass en enklere praksis for langtidslån og utveksling av kulturarvdokumenter og gjenstander i Norden.*

Som forslagsstállaren anför finns det mängder med kulturföremål i de nordiska länderna som har sitt ursprung i ett annat nordiskt land. Reglerna för vilka villkor som ska vara uppfyllda för att låna ut föremål på längre eller kortare tid bestäms av myndigheter eller institutionen som är i besittning av föremålet själv. Det senare gäller till exempel i fallet Bergens stadssigill som finns i den Den Arnamagnæanske Samling i København och som är en del av Köpenhamns universitet som inte vill låna ut stadssigillet på längre tid till Nasjonalbiblioteket i Norge för att ställa ut det i Bergens bymuseum.

Utskottet hänvisar till ett svar på en skriftlig fråga från Helge André Njåstad (FrP) till den norska kulturministern om utlåning mellan de nordiska länderna av kulturföremål där ministern svarar "Jeg vil be Nasjonalbiblioteket fortsette dialogen med danske institusjoner og arbeide videre med å få på plass en enklere praksis rundt langtidslån mellom nordiske institusjoner i framtiden. Jeg vil i tillegg følge opp dette initiativet overfor danske myndigheter, for å sikre at denne type langtidslån også skal bli lettere for institusjoner som Bergen Bymuseum." [Skriftlig spørsmål - stortinget.no](https://www.stortinget.no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlig-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=95437)¹

Utskottet menar att detta inte bara är en fråga för Norge och Danmark utan borde lyftas i den nordiska kulturministerkretsen. Ett förslag till lösning kan vara att Ministerrådet för kultur utreder förutsättningarna för en överenskommelse mellan de nordiska länderna om vilka villkor som ska gälla för korttids- och långtidslån av kulturföremål mellan de nordiska länderna.

Stockholm, den 6. februar 2024

Lars Mejern Larsson (S)

May Britt Lagesen (A)

Nina Fellman (S)

Per Husted (S)

Pinja Perholehto (sd)

Catarina Deremar (C)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Liz Mattsson (C)

Kathrine Kleveland (Sp)

John E. Weinerhall (M)

Marko Kilpi (saml)

Noora Fagerström (saml)

Ville Väyrynen (saml)

Veronika Honkasalo (vänst)

Freddy André Øvstegård (SV)

Joakim Vigelius (saf)

Victoria Tiblom (SD)

Marius Aron Nilsen (FrP)

¹ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlig-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=95437>

